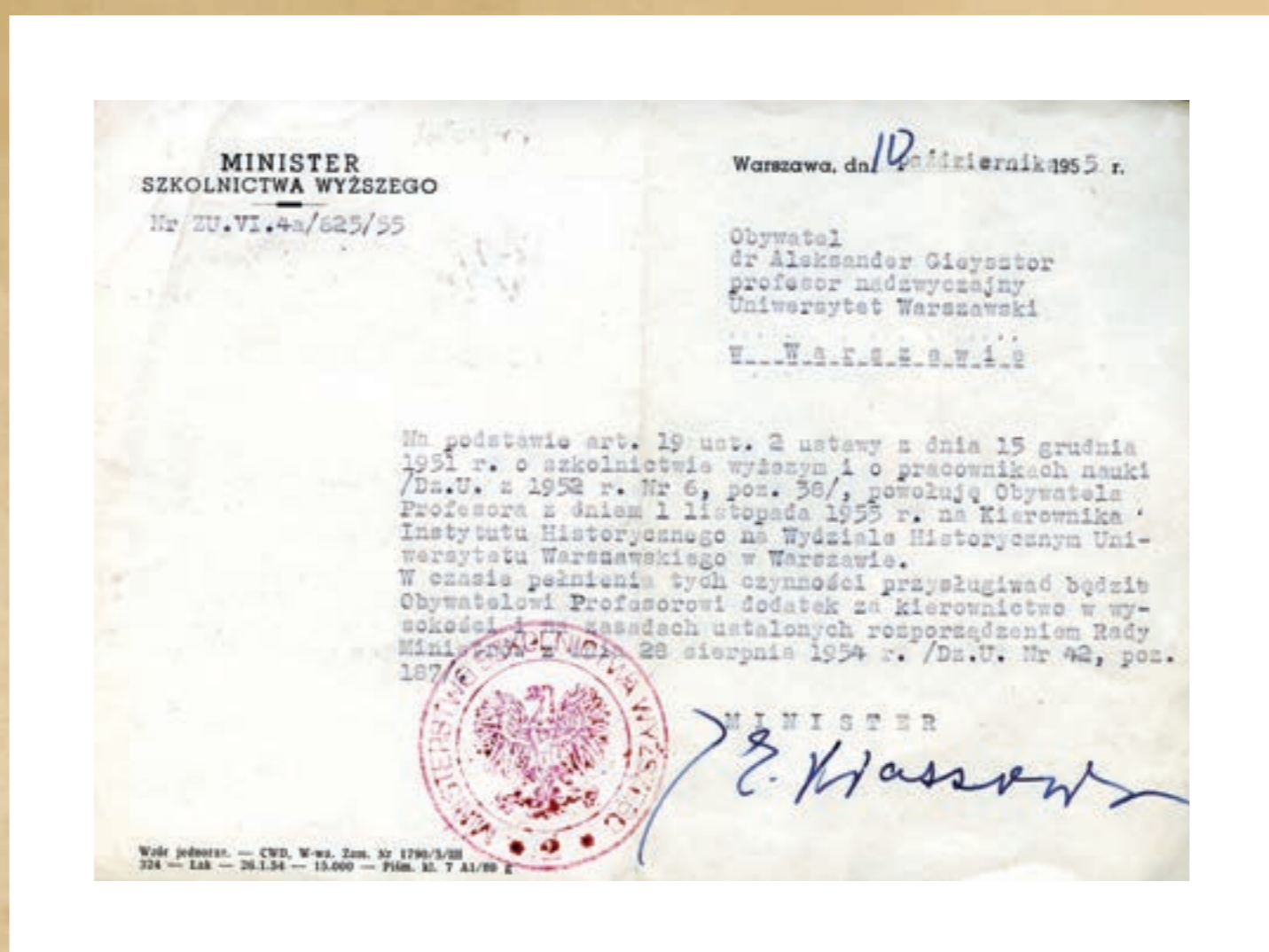

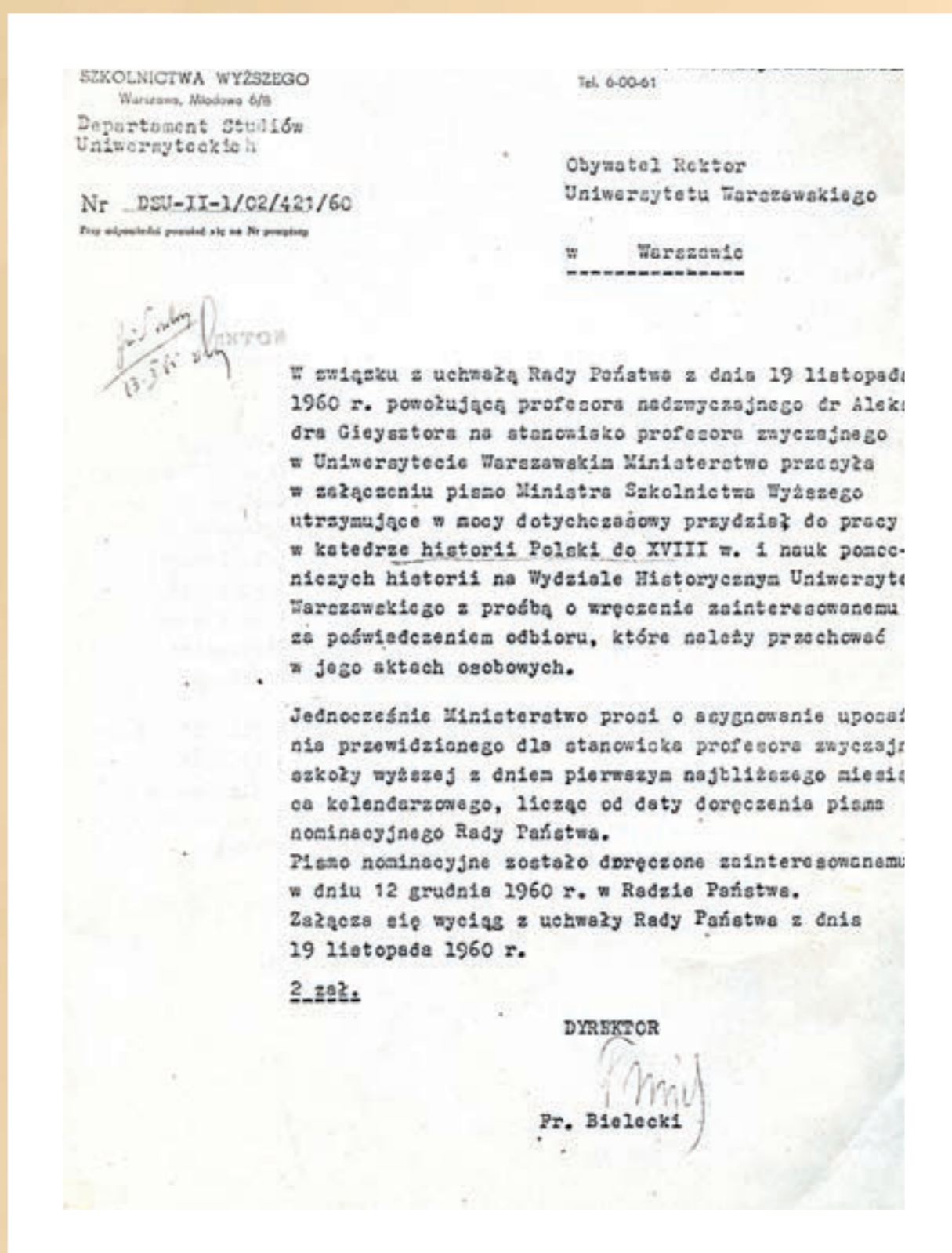
Formalności związane z wyjazdem Aleksandra Gieysztora na badania naukowe do Francji, 1948, Materiały Aleksandra Gieysztora, APAN, III–352, j. 1102

W październiku 1948 roku Aleksander Gieysztor wyjechał na stypendium do Paryża, gdzie w Bibliothéque Nationale i Bibliothéque École des Chartes zbierał materiały do pracy o wyprawach krzyżowych i do ćwiczeń seminaryjnych ze studentami. Był to jego trzeci wyjazd do Francji, ponieważ tuż po ukończeniu studiów wyjechał na dwumiesięczne stypendium do Paryża, a w 1938 roku uzyskał roczne stypendium Funduszu Kultury Narodowej na drugi wyjazd do Francji do słynnej École des Chartes. Z trzeciego wyjazdu do Polski wrócił w styczniu 1949 roku, a już w marcu został mianowany profesorem nadzwyczajnym historii Polski wieków średnich wraz z naukami pomocniczymi historii na Wydziale Humanistycznym UW.

Powołanie Aleksandra Gieysztora na miejsce Tadeusza Manteuffla na kierownika Instytutu Historycznego UW, 1955, Materiały Aleksandra Gieysztora, APAN, III–352, j. 1102

„Moje wspomnienia Warszawy powojennej sięgają 28 maja 1945 roku, gdy powróciwszy z oflagu, poszedłem najazutrz na Krakowskie zobaczyć, co ocalało z Uniwersytetu. [...] Najważniejsze dla mnie było to, że od razu spotkałem Tadeusza Manteuffla, który od schyłku zimy 1945 r. zajmował się w nielicznej grupie profesorów i docentów zabezpieczaniem mienia uniwersyteckiego i sondowaniem perspektyw uruchomienia uczelni. W końcu kwietnia pojechał do Krakowa, aby zobaczyć się z uwolnionym z Oświęcimia seniorem historyków warszawskich Stanisławem Kętrzyńskim i z gronem studentów tajnego nauczania historii z Warszawy. [...] 29 maja zaproponował mi adiunkturę Instytutu z chwilą jego uruchomienia.”

Pismo Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego w związku z mianowaniem w 1960 roku Aleksandra Gieysztora profesorem zwyczajnym UW, 1961, Materiały Aleksandra Gieysztora, APAN, III–352, j. 1102

Wycieczka Koła Historyków Instytutu Historycznego UW w okolicy Plocka pod opieką naukową dra Aleksandra Gieysztora; na zdjęciach widoczny syn Aleksandra Gieysztora mały Andrzejek Gieysztor, maj 1949, APAN, ZF, b.p.

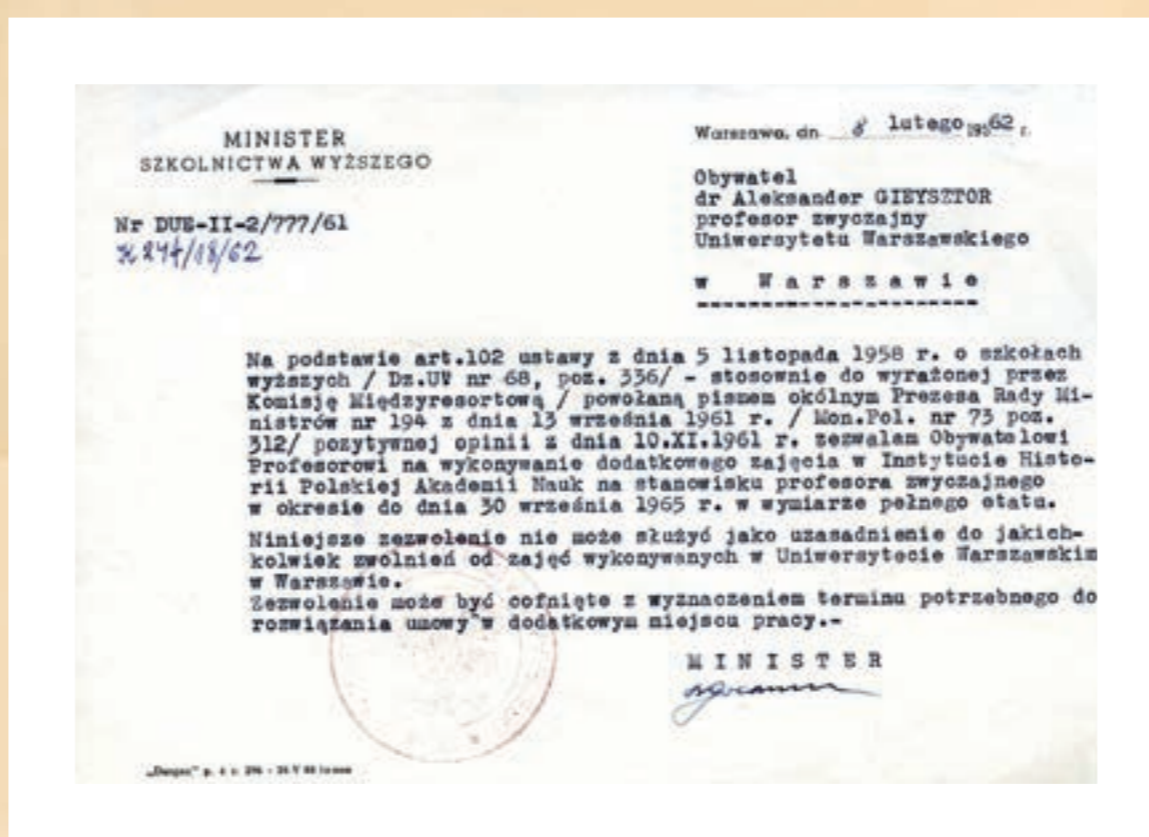

Byłem i będę... o historyku, który tworzył historię uczyć na uniwersytecie

„W oflagu dużo myślałem o tym, żeby jak najszybciej przeprowadzić habilitację, usamodzielnic się w zawodzie historyka mediewisty. I uczyć na uniwersytecie. Taką działalność uważałem bowiem za swoje przeznaczenie, do tego przygotowywali go przed wojną jego mistrzowie i nauczyciele. I o tym nieraz myślałem również podczas okupacji oraz w długie szare dni w oflagach.”

„Powiedział [Tadeusz Manteuffel], że stara się wspólnie z kilkoma innymi osobami, w tym z archeologiem Kazimierzem Michałowskim, fizykiem Stefanem Pieńkowskim (który został pierwszym powojennym rektorem UW) reaktywować Uniwersytet Warszawski. Mówił o przeróżnych trudnościach, szło to jak po grudzie, ale podał w przybliżeniu datę uruchomienia Uniwersytetu Warszawskiego w lipcu i powiedział: «Zaczniemy od promocji doktorskich obronionych jeszcze podczas konspiracyjnego uniwersytetu w czasie okupacji. Niech pan przyniesie mi zaświadczenie ze swojej obrony. Czy zachowało się panu?» — dopytywał się. (Byliśmy jeszcze ze sobą «na pan»). Szczęśliwie moja matka ochroniła po powstaniu kilka moich najważniejszych papierów, w tym owo zaświadczenie o obronie mej pracy doktorskiej na podziemnej rozprawie u Stanisława Kętrzyńskiego.”

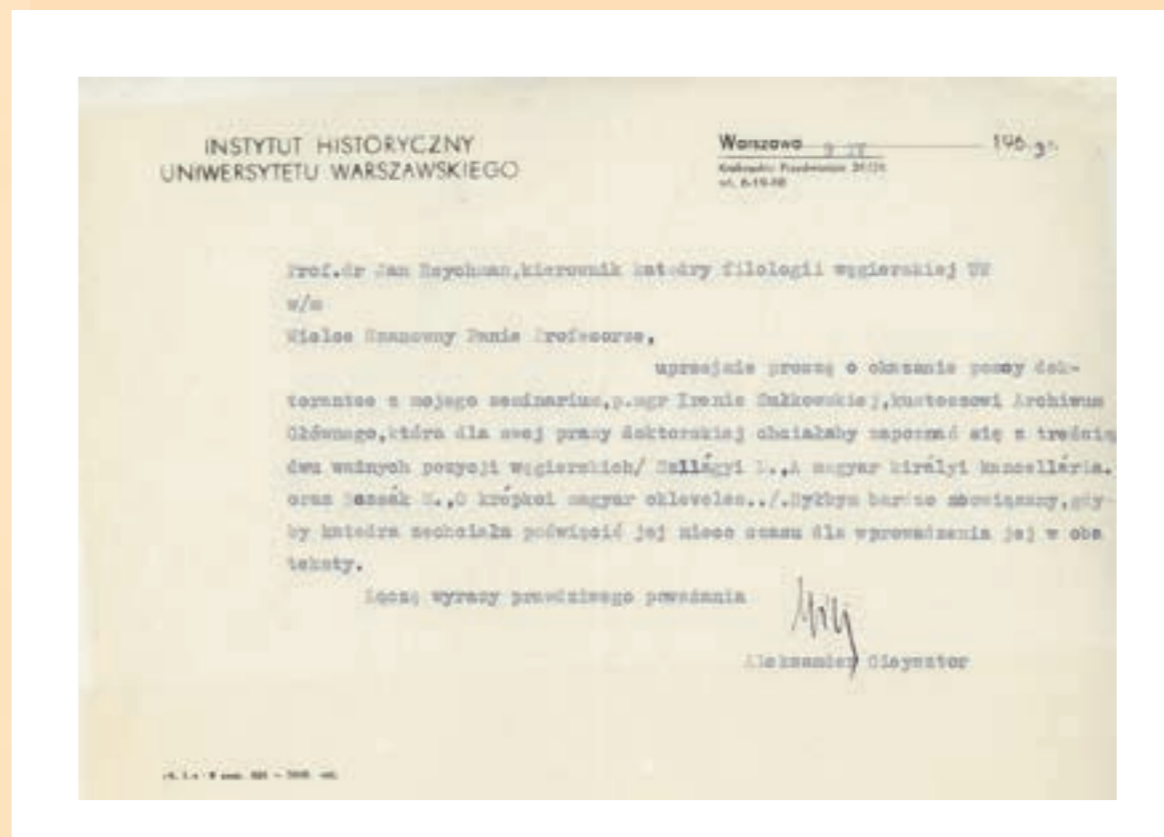
„Co do mnie starałem się pomóc Manteufflowi, który był przecież przed wojną, w czasie mych studiów, opiekunem naukowym i półzartem nazywałem go wice-Handelsmanem, co oznaczało, że również mistrzem. [...] W tych pierwszych miesiącach przed uruchomieniem uniwersytetu liczyli się przede wszystkim praca fizyczna na rzecz przygotowania instytutu. Sam budynek ocalał i mimo zrujnowania wnętrza podczas powstania, bo koszarował w nim oddział żandarmerii niemieckiej, nadawał się do remontu.”

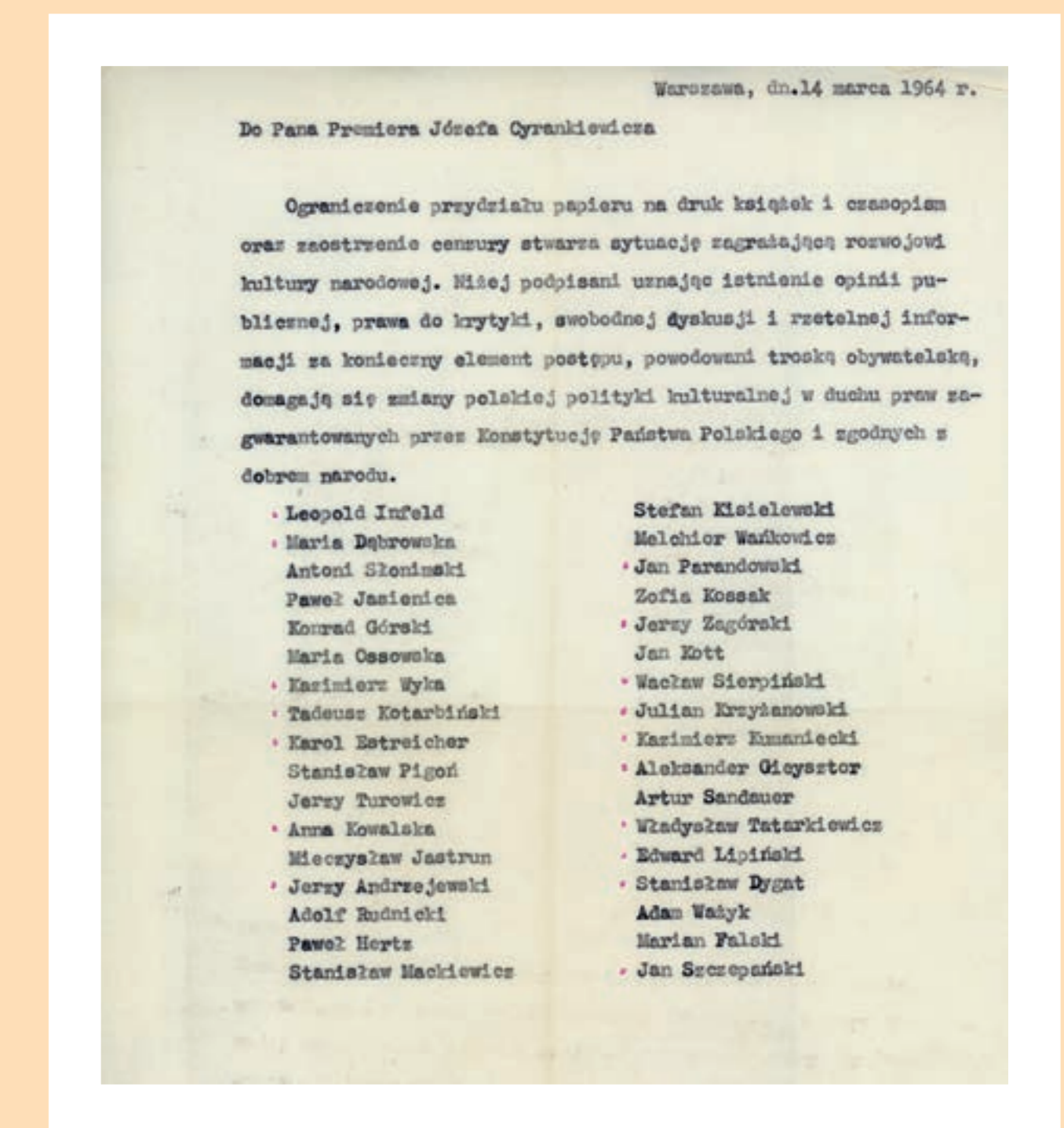
Zezwolenie na pracę profesora zwyczajnego Aleksandra Gieysztora w Instytucie Historii PAN, 1962, Materiały Aleksandra Gieysztora, APAN, III–352, j. 1102

Gerard Lubada, Aleksander Gieysztor, b.d., APAN, ZF, b.p.

Pisma Aleksandra Gieysztora do Jana Reychmana w sprawach zawodowych, 1963, 1971, Materiały Jana Reychmana, APAN, III–168, j. 207

List 34 uczonych do premiera Józefa Cyrankiewicza, 1964, Materiały Aleksandra Gieysztora, APAN, III–352, j. 1059

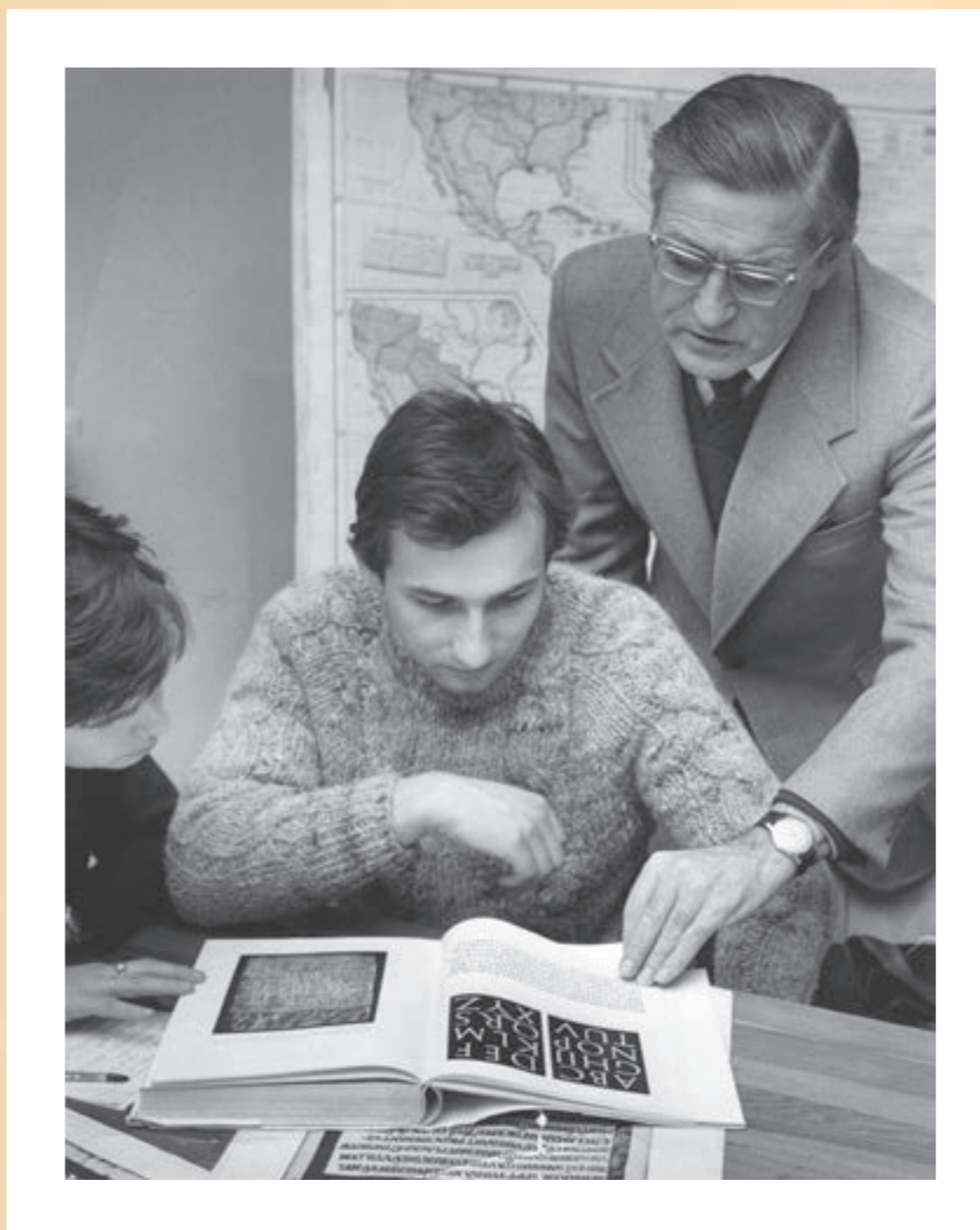
W 1964 roku Aleksander Gieysztor podpisał wraz z innymi intelektualistami słynny list, skierowany do prezesa Rady Ministrów Józefa Cyrankiewicza, w którym domagano się zmiany polityki kulturalnej zgodnie z prawami zagwarantowanymi w Konstytucji PRL. Dziesięciu z sygnatariuszy tego listu (w tym i Aleksander Gieysztor) podpisało inny list do dziennika „The Times”, w którym dyskredytowali Radio Wolna Europa i odcinali się od akcji propagandowej podjętej na Zachodzie po Liście 34.

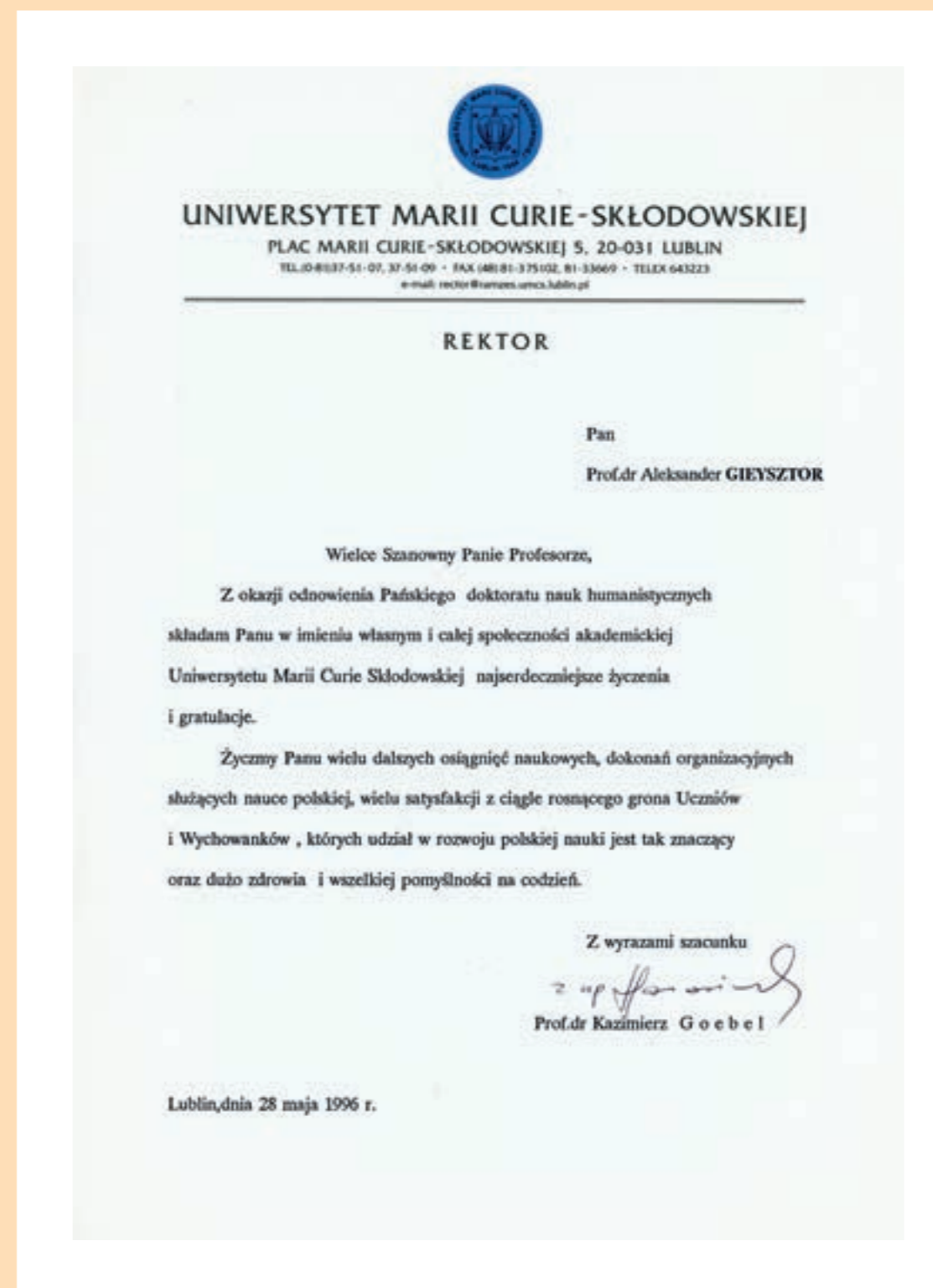
Jubileusz Uniwersytetu Warszawskiego; obok rektora profesora Stanisława Turskiego Aleksander Gieysztor, 1958, APAN, ZF, b.p.

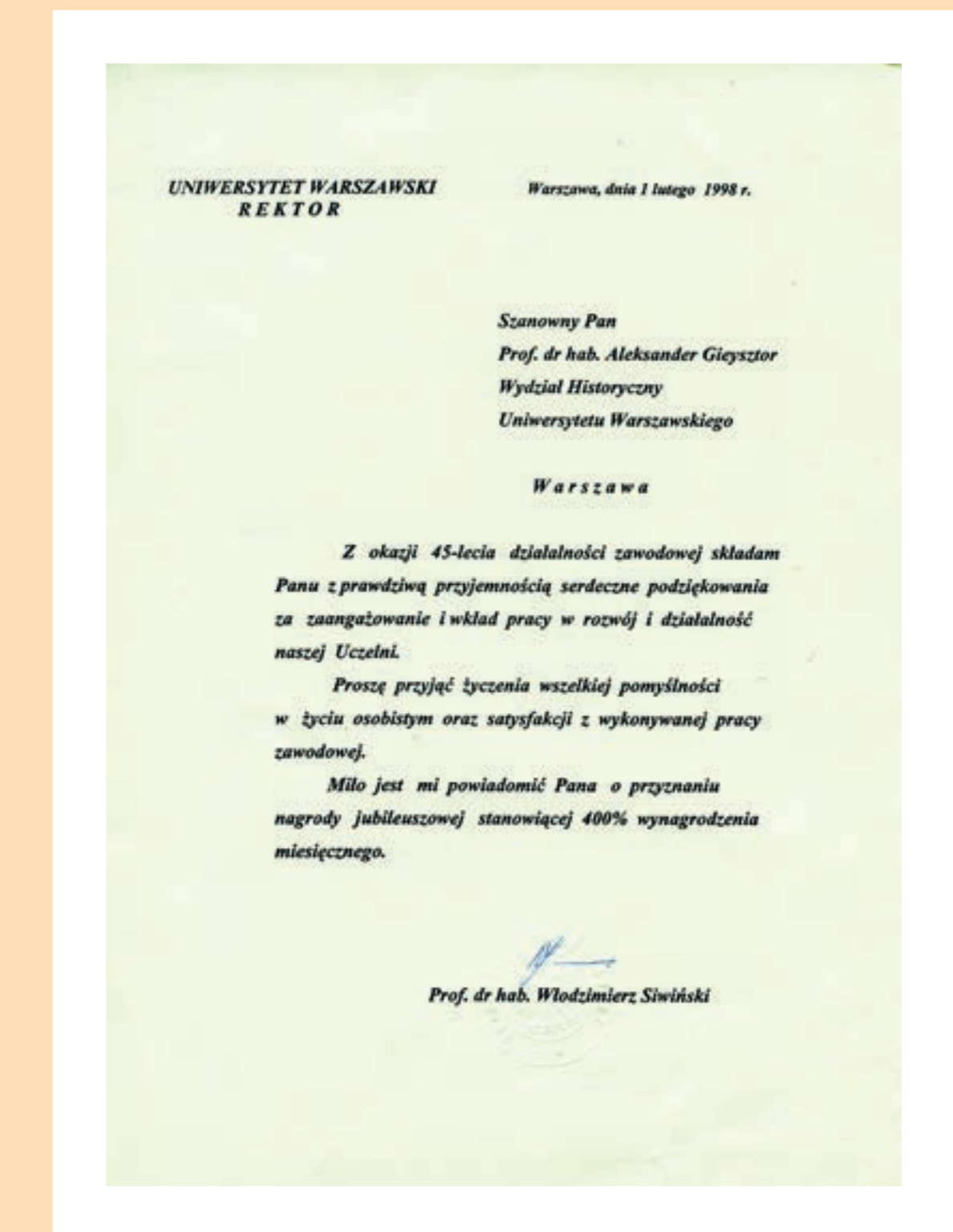
Aleksander Gieysztor podczas egzaminu w Instytucie Historycznym UW, b.d., APAN, ZF, b.p.

Aleksander Gieysztor podczas zajęć dydaktycznych w Instytucie Historycznym UW, b.d., APAN, ZF, b.p.

Gratulacje dla Aleksandra Gieysztora z okazji odnowienia jego konspiracyjnego doktoratu, 1996, Materiały Aleksandra Gieysztora, APAN, III–352, j. 1107

Gratulacje dla Aleksandra Gieysztora z okazji 45-lecia pracy zawodowej, 1998, Materiały Aleksandra Gieysztora, APAN, III–352, j. 1107